T087 TKL 5 (30) Luận Thập Địa Kinh Q10

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 675

LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH
QUYEÅN 10
Ñòa 8: ÑÒA BAÁT ÑOÄNG

Luaän: Trong Ñòa thöù taùm coù baûy loaïi töôùng sai bieät: 1. Phaân neâu roõ chung veà phöông tieän taùc taäp ñòa. 2. Phaàn ñaït ñöôïc Nhaãn thanh tònh. 3. Phaàn ñaït ñöôïc haønh thuø thaéng. 4. Phaàn laøm thanh tònh coõi Phaät. 5. Phaàn ñaït ñöôïc töï taïi. 6. Phaàn ñaït ñöôïc thuø thaéng lôùn. 7. Phaàn giaûi thích teân goïi. Theá naøo laø Phaàn neâu roõ chung veà phöông tieän taùc taäp ñòa? Kinh: “Baáy giôø, Boà-taùt Kim Cang Taïng noùi: Naøy caùc Phaät töû! Neáu Boà-taùt ôû trong baûy ñòa, kheùo tích taäp tueä phöông tieän, kheùo laøm thanh tònh caùc haønh, kheùo taäp hôïp phaùp trôï ñaïo, kheùo phaùt khôûi ñaïi nguyeän löïc, kheùo laøm taêng söï gia hoä cuûa dieäu löïc Nhö Lai, thì töø löïc duïng cuûa caên thieän ñaït ñöôïc dieäu löïc, thöôøng nhôù nghó tuøy thuaän vôùi möôøi taùm phaùp baát coäng cuûa Phaät, möôøi löïc vaø boán voâ uyù cuûa Nhö Lai, kheùo laøm thanh tònh taâm nhaän bieát saâu xa, thaønh töïu phöôùc ñöùc-trí löïc, Ñaïi Töø Bi bình ñaúng khoâng xaû boû neûo haønh cuûa taát caû chuùng sinh, thoâng ñaït voâ löôïng trí ñaïo”. Luaän: Phaàn neâu roõ chung veà phöông tieän taùc taäp ñòa: Do chung cho baûy ñòa neân coù Ñoàng töôùng vaø Bieät töôùng. - Theá naøo laø Ñoàng töôùng? Ñoàng töôùng coù ba loaïi: 1. Chöùng ñaéc cao nhaát veà hai loaïi Voâ ngaõ. 2. Ñaïo khoâng truù thanh tònh. 3. Trí phöông tieän cuûa haønh thaâu nhieáp ñaày ñuû caùc phaùp phaàn Trôï

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 676

Boà-ñeà. Nhö kinh noùi: “Naøy caùc Phaät töû! Neáu Boà-taùt ôû trong baûy ñòa...”. - Theá naøo laø Bieät töôùng? Töùc laø kheùo phaùt khôûi ñaïi nguyeän löïc, ñoàng vôùi Ñòa thöù nhaát vaø ñoàng vôùi caùc ñòa. Nhö kinh noùi: “Kheùo phaùt khôûi ñaïi nguyeän löïc”. Trong Ñòa thöù hai: “Vì vaäy mình neân bình ñaúng thöïc haønh möôøi thieän nghieäp ñaïo, tu taäp nhaát thieát chuûng, khieán ñaït ñöôïc thanh tònh, ñaày

ñuû dieäu löïc cuûa Nhö Lai nôi xöù kia". Nhö kinh noùi: "Kheùo laøm taêng theâm löïc gia hoä cuûa Nhö Lai". Trong Ñòa thöù ba: "Nhaøm chaùn, ñaït ñöôïc thieàn ñònh khoâng thoái chuyeån, töø löïc duïng cuûa caên thieän maø coù theå thoâng ñaït". Nhö kinh noùi: "Töø löïc duïng nôi caên thieän ñaït ñöôïc dieäu löïc". Trong Ñòa thöù tö: "Phaùp ñöôïc thuyeát giaûng khieán moïi chöôùng ngaïi nôi trí giaùo hoùa vaø trí phaân bieät ñeàu ñöôïc thanh tònh, suy nieäm hôn haún, thoâng ñaït phaùp Phaät". Nhö kinh noùi: "Thöôøng nhôù nghó, tuøy thuaän vôùi möôøi taùm phaùp baát coäng, boán voâ uùy, möôøi löïc cuûa Nhö Lai". Trong Ñòa thöù naêm: "Taâm thanh tònh saâu xa bình ñaúng, kheùo laøm thanh tònh taâm saâu xa...". Nhö kinh noùi: "Kheùo laøm thanh tònh taâm nhaän bieát saâu xa". Trong Ñòa thöù saùu: "Ñaïi Bi töï taïi ñöùng ñaàu, taêng thöôïng veà quaùn nhaân duyeân tích taäp, thaønh töïu phöôùc ñöùc-trí löïc". Nhö kinh noùi: "Thaønh töïu phöôùc ñöùc-trí löïc". Trong Ñòa thöù baûy: "Trí tueä phöông tieän, phaùt khôûi ñaïo thuø thaéng, khoâng xaû boû neûo haønh cuûa taát caû chuùng sinh". Nhö kinh noùi: "Ñaïi Töø Bi bình ñaúng khoâng xaû boû neûo haønh cuûa taát caû chuùng sinh". Duøng voâ löôïng caûnh giôùi chuùng sinh maø hoäi nhaäp vôùi voâ löôïng trí ñaïo. Nhö kinh noùi: "Thoâng ñaït voâ löôïng trí ñaïo". Nhö vaäy Ñòa thöù taùm ñaõ neâu roõ chung veà phöông tieän taäp hôïp ñòa. Ñaõ noùi xong phaàn thöù nhaát. Theá naøo laø Phaàn ñaït ñöôïc Nhaãn thanh tònh? (Phaàn thöù hai) Töùc laø ñaït ñöôïc phaùp Nhaãn voâ sinh. Neân bieát Boà-taùt aáy ñaït thanh tònh, töï nhieân haønh khoâng duïng coâng. Kinh: "Hoäi nhaäp vôùi taát caû phaùp xöa nay khoâng coù sinh, khoâng coù thaønh, khoâng coù töôùng, khoâng coù xuaát, khoâng maát, voâ taän, khoâng haønh, khoâng phaûi laø coù taùnh Coù, ñaàu-giöõa-sau ñeàu bình ñaúng. Chaân nhö khoâng phaân bieät, hoäi nhaäp vôùi trí Nhaát thieát trí. Boà-taùt aáy xa lìa heát thaûy moïi taâm-yù-thöùc, nhôù töôûng phaân bieät, khoâng coøn gì tham chaáp, bình ñaúng nhö hö khoâng, hoäi nhaäp vôùi taát caû phaùp, taùnh nhö hö khoâng. Ñoù goïi laø ñaït ñöôïc phaùp Nhaãn voâ sinh".

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 677

Luaän: Laïi nöõa, Nhaãn aáy, ôû trong boán loaïi Voâ sinh, neân bieát. Boán loaïi Voâ sinh laø: 1. Söï voâ sinh. 2. Töï taùnh voâ sinh. 3. Soá löôïng sai bieät voâ sinh. 4. Taùc nghieäp sai bieät voâ sinh. - Söï voâ sinh: laø thaät coù baûy loaïi söï. 1. Trong phaàn tònh cuûa phaùp voán coù thaät. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Hoäi nhaäp vôùi taát caû phaùp xöa nay khoâng coù sinh". 2. Moãi löôït môùi sinh laø coù thaät. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Caùc phaùp xöa nay laø khoâng coù thaønh". 3. Töôùng laø thaät. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Caùc phaùp xöa nay laø khoâng coù töôùng". 4. Thôøi gian sau laø thaät. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Caùc phaùp xöa nay laø khoâng coù xuaát". 5. Thôøi gian tröôùc laø thaät; laø chöôùng phieàn naõo trong phaàn nhieãm. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Caùc phaùp xöa nay khoâng maát". 6. Cuøng taän laø thaät, nhö caùc chuùng sinh. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Caùc phaùp xöa nay laø voâ taän". 7. Taïp nhieãm laø thaät, nhö trong phaàn tònh. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Caùc phaùp xöa nay laø khoâng haønh". - Töï taùnh voâ sinh: laø phaùp naøy voâ ngaõ, phaùp kia voâ ngaõ, töï

Theå laø voâ taùnh. Nhö kinh noùi: “Chaúng phaûi laø coù taùnh Coù”. Boà-taùt quaùn xeùt veà söï, ñaây laø phaùp Nhaãn voâ sinh cho neân khoâng theå cho laø quaùn khoâng thaät coù, vì töôùng cuûa phaùp vaø cuûa ngaõ ñeàu khoâng coù. - Soá löôïng sai bieät voâ sinh: töùc laø ôû trong ba thôøi, phaùp nhieãm tònh khoâng taêng giaûm. Nhö kinh noùi: “Ñaàu giöõa sau ñeàu bình ñaúng”. - Taïo nghieäp sai bieät voâ sinh; töùc laø ôû trong Chaân nhö, trí Phaät khoâng phaân bieät maø hoaøn toaøn thanh tònh. Nhö kinh noùi: “Chaân nhö khoâng phaân bieät, hoäi nhaäp vôùi trí Nhaát thieát trí”. Nhö vaäy laø chæ roõ veà quaùn phaùp Nhaãn voâ sinh. Tieáp theo laø chæ roõ veà haønh xa lìa baùo, töôûng veà caûnh giôùi phaân bieät, töôûng veà taùnh thaâu nhieáp phaân bieät. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy xa lìa moïi söï nhôù töôûng, phaân bieät cuûa Taâm-yù-thöùc”. Töôûng laø xa lìa töôûng veà chöôùng ngaïi phaùp chöù khoâng phaûi laø töôûng veà phaùp khoâng coù ñoái trò. Boà-taùt ñoái trò töôûng ôû trong ñòa sau coù ba loaïi söï thuø thaéng: 1. Haønh töï nhieân chöù khoâng duïng coâng. Nhö kinh noùi: “Khoâng coù

gì tham chaáp”. 2. Hieän baøy khaép nôi töôùng cuûa taát caû phaùp. Nhö kinh noùi: “Bình ñaúng nhö hö khoâng”. 3. Haønh töï nhieân maø hoäi nhaäp vôùi Chaân nhö baát ñoäng. Nhö kinh noùi: “Hoäi nhaäp vôùi taát caû phaùp, taùnh nhö hö khoâng”. Ñoù goïi laø ñaït ñöôïc phaùp Nhaãn voâ sinh. Nhö vaäy ñaõ noùi veà phaàn thöù hai cuûa Ñòa thöù taùm: Phaàn ñaït ñöôïc Nhaãn thanh tònh. Tieáp ñeán laø phaàn thöù ba: Ñaït ñöôïc haønh thuø thaéng. Kinh: “Laïi nöõa, naøy Phaät töû! Thaønh töïu phaùp Nhaãn nhö vaäy, Boà- taùt laäp töùc ñaït ñeán ñòa Baát ñoäng, laø Ñòa thöù taùm cuûa baäc Boà-taùt, ñöôïc goïi laø Boà-taùt haønh trì saâu xa khoù coù theå nhaän bieát, khoâng theå phaân bieät, vì lìa taát caû töôùng, lìa heát thaûy töôûng vaø heát thaûy tham chaáp, voâ löôïng voâ bieân, taát caû haøng Nhò thöøa ñeàu khoâng theå huûy hoaïi, tòch tónh vaø taát caû ñeàu tòch tónh maø luoân hieän tieàn. Naøy Phaät töû! Ví nhö Tyø-kheo chöùng ñaéc ñaày ñuû thaàn thoâng, taâm ñöôïc töï taïi, thöù töï nhaäp ñònh Dieät taän, taát caû moïi thöù nhôù töôûng, phaân bieät cuûa taâm ñoäng thaûy ñeàu döùt heát. Phaät töû! Boà-taùt cuõng nhö vaäy, an truù nôi ñòa Baát ñoäng, laø Ñòa thöù taùm cuûa baäc Boà-taùt, thì lìa heát thaûy haønh coù duïng coâng cuøng caùc thöù nhôù nghó, ñaït ñöôïc phaùp khoâng duïng coâng, lìa moïi taïo taùc cuûa thaân-khaåu-yù, an truù nôi haønh baùo. Phaät töû! Ví nhö coù ngöôøi, trong moäng thaáy thaân bò rôi xuoáng doøng soâng lôùn. Ngöôøi aáy baáy giôø phaùt khôûi söï duõng maõnh lôùn, hieän baøy ñaïi phöông tieän muoán ra khoûi soâng saâu. Luùc phaùt khôûi söï duõng maõnh, boãng nhieân thöùc giaác, thöùc giaác roài ngöôøi aáy lieàn lìa moïi söï vieäc phöông tieän duõng maõnh ñaõ döïa vaøo. Naøy Phaät töû! Boà-taùt cuõng nhö vaäy. Töø luùc môùi phaùt taâm trôû ñi, thaáy caùc chuùng sinh rôi vaøo boán soâng lôùn, phaùt khôûi söùc tinh tieán lôùn, doác söùc tu haønh ñaïo ñeán ñòa Baát ñoäng, lieàn lìa taát caû töôûng cuûa haønh coù duïng coâng. Boà-taùt aáy, taát caû ñeàu khoâng haønh hai taâm, caùc neûo nhôù töôûng khoâng coøn hieän tieàn nöõa. Naøy Phaät töû! Ví nhö sinh taïi coõi Phaïm thieân, thì taát caû phieàn naõo cuûa coõi Duïc ñeàu khoâng hieän haønh. Nhö vaäy, naøy Phaät töû! Boà-taùt truù nôi

ñòa Baát ñoäng aáy, heát thaûy taâm-yù-thöùc ñeàu khoâng hieän haønh, heát thaûy taâm Phaät, taâm Boà-ñeà, taâm Boà-taùt, taâm Nieát-baøn ñeàu khoâng haønh, huoáng hoà laø haønh taâm theá gian". Luaän: ÔÛ ñaây, ñaït ñöôïc haønh thuø thaéng; töùc laø ñaït ñöôïc haønh saâu xa. Haønh saâu xa coù baûy loaïi: 1. Saâu xa do khoù hoäi nhaäp. Nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy Phaät töû! Thaønh töïu phaùp Nhaãn nhö vaäy... cho ñeán: khoù coù theå nhaän bieát".

2. Saâu xa do ñoàng haønh: töùc laø vôùi caùc ñòa thanh tònh, Boà-taùt ñoàng haønh. Nhö kinh noùi: "Khoâng theå phaân bieät". 3. Saâu xa cuûa caûnh giôùi: laø ñieàu ñöôïc choïn laáy vaø coù theå choïn laáy ñeàu khoâng hieän tieàn. Nhö kinh noùi: "Lìa taát caû töôùng...". Ngaên chaän taát caû töôûng veà chöôùng, cho neân goïi laø lìa moïi tham chaáp. 4. Saâu xa cuûa söï tu haønh: laø haønh töï lôïi-lôïi tha. Nhö kinh noùi: "Voâ löôïng voâ bieân". 5. Saâu xa do khoâng thoái chuyeån. Nhö kinh noùi: "Taát caû haøng Nhò thöøa ñeàu khoâng theå huûy hoaïi". 6. Saâu xa do lìa chöôùng ngaïi. Nhö kinh noùi: "Tòch tónh". 7. Saâu xa do ñoái trò, hieän tieàn. Nhö kinh noùi: "Taát caû ñeàu tòch tónh maø luoân hieän tieàn". Chaân nhö cho neân heát thaûy tòch tónh. Duï veà ñònh Dieät taän: laø chæ roõ veà haønh tòch dieät kia. Nhö kinh noùi: "Naøy Phaät töû! Ví nhö Tyø-kheo... cho ñeán: "Lìa moïi taïo taùc cuûa thaân-khaåu-yù, an truù nôi haønh baùo thaønh töïu". Heát thaûy moïi thöù nhôù töôûng phaân bieät cuûa taâm ñoäng thaûy ñeàu döùt saïch; töùc laø khoâng coøn nôi choán nöông döïa. Lìa taát caû haønh coù duïng coâng; laø vöôït quaù caûnh giôùi cuûa haønh duïng coâng. Ñaït phaùp khoâng duïng coâng: töùc laø ñaït phaùp ñoái trò cuûa haønh kia. Do ñaït ñöôïc phaùp khoâng duïng coâng, cho neân haønh trì töï nhieân. An truù nôi haønh baùo laø chæ roõ choã ñaït ñöôïc phaùp traùi vôùi haønh coù duïng coâng. Laïi an truù nôi haønh baùo thaønh töïu: töùc laø kheùo truù vaøo thöùc A-leâ-da trong phaùp Chaân nhö. Duï veà naèm moäng thöùc giaác: laø chæ roõ trong haønh naøy coù söï ngaên chaän töôûng loãi laàm, vì coù töôûng chaùnh trí, vì haønh aáy laø tòch dieät. Nhö kinh noùi: "Naøy Phaät töû! Ví nhö coù ngöôøi trong moäng...". ÔÛ ñaây, döïa vaøo Nieát-baøn, theá gian thanh tònh cho neân hai taâm khoâng hieän haønh. Döïa vaøo caûnh giôùi thoï duïng cho neân nieäm töôûng khoâng hieän haønh. Duï veà sinh nôi coõi Phaïm thieân: laø ñoái vôùi ñòa döôùi, taâm hoaøn toaøn khoâng hieän haønh ñeå ñaït ñöôïc phaàn baùo nôi ñòa. ÔÛ ñaây laø noùi veà choã thuø thaéng do xa lìa. Nhö kinh noùi: "Phaät töû! Ví nhö sinh nôi coõi trôøi Phaïm thieân... " cho ñeán: "Huoáng laø haønh taâm theá gian". ÔÛ ñaây, hai phaàn haønh thuaän-haønh khoâng thuaän laø taâm cuøng vôùi Phaät ñeàu khoâng hieän haønh, vì Ñaïi thöøa vaø Tieåu thöøa coù sai bieät. Trong Ñaïi thöøa-Tieåu thöøa, chuùng sinh vaø phaùp coù sai bieät, höõu hoïc vaø voâ hoïc coù sai bieät, Phaät cuøng Nieát-baøn coù sai bieät. Moïi söï neâu baøy nhö vaäy, neân bieát.

Trong aáy, haønh thuaän: laø trong phaàn haønh thuaän, taâm ñeàu khoâng hieän haønh. Nhö kinh noùi: "Heát thaûy taâm yù thöùc ñeàu khoâng hieän haønh". Haønh

khoâng thuaän: laø trong phaàn haønh khoâng thuaän, Phaät cuõng khoâng hieän haønh. Nhö kinh noùi: “Taâm Phaät, cho ñeán taâm Nieát-baøn, ñeàu khoâng hieän haønh”. Ñaïi thöøa vaø Tieåu thöøa coù sai bieät. Sai bieät trong Ñaïi thöøa: laø sai bieät veà Phaät, Boà-taùt, Nieát-baøn. Sai bieät trong Tieåu thöøa; laø sai bieät veà A-la-haùn, Nieát-baøn, Thanh vaên. Trong Ñaïi thöøa-Tieåu thöøa, chuùng sinh vaø phaùp coù sai bieät: laø sai bieät veà Phaät vaø Boà-taùt. Phaùp sai bieät; laø sai bieät veà Boà-ñeà vaø Nieát- baøn. Trong Tieåu thöøa, höõu hoïc-voâ hoïc vaø chuùng sinh coù sai bieät. Phaùp sai bieät: laø sai bieät veà Nieát-baøn. Voâ hoïc sai bieät, laø sai bieät veà A-la-haùn. Höõu hoïc sai bieät; laø sai bieät veà A-na-haøm ... Caùc haønh nhö vaäy thaûy ñeàu khoâng haønh. Kinh: “Naøy Phaät töû! Boà-taùt naøy, ñaït ñöôïc ñòa Baát ñoäng aáy roài, an truù trong dieäu löïc cuûa baûn nguyeän. Baáy giôø, chö Phaät, trong doøng chaûy cuûa neûo phaùp, ñaõ ban cho trí tueä cuûa Nhö Lai, laïi noùi; laønh thay! Laønh thay! Naøy thieän nam! OÂng ñaõ ñaït ñöôïc phaùp Nhaãn roát raùo aáy, thuaän vôùi phaùp cuûa taát caû chö Phaät. Naøy thieän nam! Chuùng ta ñaõ thaønh töïu möôøi taùm phaùp Baát coäng cuûa Phaät, boán Voâ sôû uùy, möôøi Löïc hieän coù. OÂng nay chöa ñaït ñöôïc, thì neân laøm cho thaønh töïu phaùp cuûa chö Phaät, sieâng naêng, tinh tieán caàu ñaït, cuõng chôù xaû boû moân Nhaãn naøy”. Luaän: ÔÛ ñaây, ban cho löïc trí tueä cuûa Nhö Lai: laø chuyeån bieán trong haønh saâu xa kia öa thích taâm ñaày ñuû, taùn thaùn choã ñaït phaùp toái thöôïng, khoâng thuû ñaéc ñoái vôùi söï tu haønh-daãn daïy-trao truyeàn. Neáu khoâng xaû boû phaùp Nhaãn naøy maø haønh khoâng thuû ñaéc, thì môùi thaønh töïu taát caû phaùp Phaät, vì döïa vaøo phaùp Nhaãn aáy môùi coù naêng löïc ñeå coù theå taïo taùc. Nhö kinh noùi: “Naøy Phaät töû! Boà-taùt aáy ñaït ñöôïc ñòa Baát ñoäng naøy roài, an truù nôi dieäu löïc cuûa baûn nguyeän...” cho ñeán: “Cuõng chôù xaû boû moân Nhaãn aáy”. Kinh: “Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng tuy ñaït ñöôïc phaùp Giaûi thoaùt vaéng laëng aáy, nhöng caùc chuùng sinh phaøm phu ôû ñaây laø khoâng thieän, khoâng vaéng laëng, luoân ôû trong voâ soá caùc thöù phieàn naõo ñöôïc tích taäp, bò ñuû caùc loaïi giaùc quaùn cuûa dò nieäm laøm haïi. OÂng phaûi thöông xoùt, nhôù nghó ñeán caùc chuùng sinh nhö vaäy”. Luaän: Döïa vaøo caùc chuùng sinh nhö vaäy, hoï khoâng coù ñöôïc lôïi ích lôùn, do

hieän khôûi phieàn naõo-kieát söû trong hai phaàn taïi gia-xuaát gia, tham chaáp saâu vaøo phieàn naõo. Caùc chuùng sinh aáy caàn ñöôïc xoay chuyeån. Nhö kinh noùi: “Naøy thieän nam! OÂng tuy ñaït ñöôïc...”. Khoâng thieän: laø hieän khôûi phieàn naõo caáu nhieãm. Khoâng vaéng laëng: laø khoâng xa lìa caùc thöù kieát söû kia. Luoân ôû trong voâ soá caùc thöù phieàn naõo ñöôïc tích taäp: laø ôû trong phaàn taïi gia. Bò ñuû caùc loaïi giaùc quaùn cuûa dò nieäm laøm haïi; laø ôû trong phaàn xuaát gia. Kinh: “Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng neân nhôù nghó veà sôû nguyeän töø xöa laø mong laøm lôïi ích lôùn cho chuùng sinh, laø mong ñaït ñöôïc moân trí tueä khoâng theå nghó baøn”. Luaän: Döïa vaøo baûn nguyeän laø mong giaùo hoùa chuùng sinh, trí haønh hoùa roäng khaép, cho neân coù theå xoay chuyeån. Nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng neân nhôù nghó...”. Kinh: “Laïi nöõa, naøy

thieän nam! Phaùp taùnh trong taát caû phaùp aáy, duø coù Phaät hay khoâng Phaät thì phaùp giôùi vaãn thöôøng truù. Chö Nhö Lai do khoâng thuû ñaéc phaùp aáy, cho neân goïi laø Phaät. Haøng Nhò thöøa cuõng ñaït ñöôïc phaùp khoâng phaân bieät naøy". Luaän: Döïa vaøo nghóa baát coäng. Caàn xoay chuyeån choã caáu nhieãm do coâng haïnh ñaõ meät moûi nôi haøng Nhò thöøa. Nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy thieän nam! Phaùp taùnh trong taát caû phaùp aáy..." Kinh: "Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng quaùn xeùt nôi chuùng ta coù voâ löôïng thaân thanh tònh, voâ löôïng trí tueä, voâ löôïng coõi nöôùc Phaät, voâ löôïng haøo quang, voâ löôïng trí khôûi, voâ löôïng aâm thanh thanh tònh. OÂng nay neân phaùt khôûi caùc söï vieäc nhö vaäy". Luaän: Voâ löôïng thaân thanh tònh ... laø chæ roõ söï thaønh töïu dieäu löïc hieän coù nôi phaùp Phaät, döïa vaøo vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Coâng vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh naøy, laø thaân neân duøng söï vieäc gì? Nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng quaùn xeùt nôi chuùng ta coù voâ löôïng thaân thanh tònh". - Duøng nhöõng trí gì? Laø trí cuûa theá gian Ñeá, trí cuûa ñeä nhaát Ñeá nghóa. Nhö kinh noùi: "Voâ löôïng trí tueä". - Do nhöõng coõi nöôùc thanh tònh naøo? Nhö kinh noùi: "Voâ löôïng coõi nöôùc Phaät". - Duøng nhöõng gì ñeå nhieáp phuïc? Nhö kinh noùi: "Voâ löôïng haøo quang".

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 682

Tuøy nhöõng chuùng sinh neân ñoä maø trí tueä haønh hoùa. Nhö kinh noùi: "Voâ löôïng trí phaùt khôûi". Tuøy theo ngoân thuyeát thuaän hôïp. Nhö kinh noùi: "Voâ löôïng aâm thanh thanh tònh". Taát caû laø chæ roõ: "OÂng nay neân phaùt khôûi caùc söï vieäc nhö vaäy". Kinh: "Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng nay vöøa ñaït ñöôïc moät phaùp Minh aáy, ñoù laø phaùp Minh cuûa taát caû caùc phaùp vaéng laëng, khoâng phaân bieät. Nhö vaäy, naøy thieän nam! Phaùp Minh cuûa Nhö Lai, vôùi voâ löôïng hoäi nhaäp, voâ löôïng taïo taùc, voâ löôïng chuyeån bieán. OÂng vì ñaõ ñaït ñöôïc phaùp Minh kia, cho neân haõy phaùt khôûi phaùp naøy". Luaän: Laïi chæ roõ veà voâ löôïng haønh thuø thaéng cuûa chö Phaät. Nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng nay vöøa ñaït ñöôïc moät phaùp Minh aáy...". - Voâ löôïng hoäi nhaäp: laø caùc phaùp moân sai bieät. - Voâ löôïng taïo taùc: laø laøm söï vieäc sai bieät. - Voâ löôïng chuyeån bieán: laø söï sai bieät ñoái vôùi haønh khoâng giaùn ñoaïn cao nhaát. Kinh: "Laïi nöõa, naøy thieän nam! OÂng quaùn xeùt veà voâ löôïng coõi nöôùc, voâ löôïng chuùng sinh, voâ löôïng phaùp sai bieät trong möôøi phöông. OÂng neân thoâng ñaït taän cuøng caùc söï vieäc nhö vaäy. Naøy Phaät töû! Nhö vaäy thì chö Phaät ñaõ ban cho Boà-taùt aáy voâ löôïng voâ bieân moân trí tueä hieän khôûi nhö vaäy. Nhôø voâ löôïng moân trí tueä ñoù, cho neân Boà-taùt naøy coù theå phaùt khôûi voâ löôïng nghieäp sai bieät, thaûy ñeàu thaønh töïu". Luaän: Hieän taïi, söï taïo taùc cuûa Boà-taùt coøn ít. Theo choã nhaän thaáy veà söï sai bieät giöõa voâ löôïng theá giôùi, chuùng sinh vaø caùc phaùp, chæ caàn quaùn moät phaàn ít thì coù theå thaønh töïu söï xoay chuyeån. Nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy thieän nam...". Kinh: "Boà-taùt Kim Cang Taïng noùi vôùi Boà-taùt Giaûi Thoaùt Nguyeät: Naøy Phaät töû! Neáu chö Phaät khoâng ban cho Boà-taùt naøy moân trí hieän khôûi nhö vaäy, thì baáy giôø, Boà-taùt aáy, lieàn nhaäp Nieát-baøn, töø boû vieäc laøm lôïi ích cho taát caû chuùng

sinh. Do chö Phaät ñaõ ban cho Boà-taùt voâ löôïng voâ bieân moân trí hieän khôûi, cho neân ôû trong moät nieäm ñaõ daáy khôûi nghieäp trí, so vôùi Boà-taùt töø luùc môùi phaùt taâm trôû ñi, cho ñeán heát Ñòa thöù baûy, thì toaøn boä nghieäp trí coù ñöôïc aáy, traêm phaàn khoâng baèng moät, ngaøn phaàn- traêm ngaøn phaàn-traêm ngaøn na-do-tha phaàn, öùc phaàn-traêm öùc phaàn, ngaøn öùc phaàn-traêm ngaøn öùc phaàn-traêm ngaøn öùc na-do-tha phaàn, khoâng baèng moät phaàn. Cho ñeán voâ löôïng voâ bieân A-taêng-kyø phaàn, cuõng khoâng baèng moät, thaäm chí khoâng theå duøng toaùn soá-thí duï ñeå ñaït ñöôïc. Vì sao? Naøy

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 683

Phaät töû! Vì tröôùc kia chæ moät thaân phaùt khôûi haønh khôûi. Nay trong Ñòa thöù taùm cuûa baäc Boà-taùt naøy, ñaõ ñaït ñöôïc voâ löôïng thaân sai bieät cuûa baäc Boà-taùt, taäp hôïp voâ löôïng haønh löïc, voâ löôïng aâm thanh hieän khôûi, voâ löôïng trí tueä hieän khôûi, voâ löôïng ñôøi hieän khôûi, voâ löôïng coõi nöôùc thanh tònh, giaùo hoùa voâ löôïng chuùng sinh, cung kính cuùng döôøng voâ löôïng chö Phaät, tuøy thuaän nhaän bieát voâ löôïng phaùp, ñaït ñöôïc voâ löôïng thaàn thoâng löïc hieän khôûi, voâ löôïng chuùng hoäi sai bieät, voâ löôïng nghieäp thaân-khaåu-yù tích taäp haønh löïc cuûa taát caû Boà-taùt, nhôø phaùp baát ñoäng. Naøy Phaät töû! Ví nhö ñi thuyeàn muoán vaøo bieån caû, thôøi gian chöa ñeán nôi thì duøng nhieàu coâng söùc. Neáu ñaõ tôùi bieån caû thì khoâng coøn duøng söùc nöõa, chæ nhôø vaøo söùc gioù ñöa thuyeàn ñi. Nhö vaäy, moät ngaøy ñi ñöôïc nôi bieån lôùn vaøo luùc naøy, so vôùi coâng söùc cheøo choáng tröôùc ñaây, thì cho ñeán traêm naêm cuõng khoâng theå baèng. Nhö vaäy, naøy Phaät töû! Boà-taùt kheùo taäp hôïp caùc caên thieän laøm haønh trang, ñi treân thuyeàn Ñaïi thöøa, ñeán choán haønh hoùa cuûa Boà-taùt laø bieån lôùn trí tueä, trong khoaûng moät nieäm maø trí khoâng duïng coâng coù theå hoäi nhaäp caûnh giôùi cuûa trí Nhaát thieát trí, thì ñoái vôùi haønh coâng ñöùc voán coù, hoaëc moät kieáp, hoaëc traêm ngaøn vaïn kieáp cuõng khoâng theå baèng ñöôïc". Luaän: ÔÛ ñaây, lieàn nhaäp Nieát-baøn: töùc laø chæ roõ vieäc ban cho trí tueä. Nhö kinh noùi: "Chö Phaät ñaõ ban cho Boà-taùt aáy voâ löôïng voâ bieân moân trí hieän khôûi..." cho ñeán: "Do phaùp baát ñoäng". Do chö Phaät ñaõ ban cho Boà-taùt aáy voâ löôïng voâ bieân moân trí hieän khôûi: töùc laø trong söï haønh hoùa cuûa Boà-taùt ñaõ thaâu nhieáp nhaân cuûa coâng ñöùc thuø thaéng, cuøng thöïc haønh giaùo hoùa neâu giaûng trao truyeàn. Cho ñeán toaùn soá... thöù töï ñaõ giaûi thích, neân bieát. Soá phaàn: töùc laø laø tính toaùn, nhö moät coäng moät baèng hai... Caùc thí duï nhö vaäy cuõng khoâng baèng moät, töùc laø söï vieäc aáy khoâng theå duøng duï ñeå so saùnh. Voâ löôïng thaân sai bieät; laø taát caû thaân cuûa Boà-taùt, tin hieåu nhö töï thaân. Voâ löôïng aâm thanh hieän khôûi nhö vaäy... cuõng laø voâ löôïng, neân bieát. Möôøi caâu naøy, döïa vaøo söï giaùo hoùa chuùng sinh, döïa vaøo söï taäp hôïp haønh trôï ñaïo, döïa vaøo chöôùng ngaïi ñaõ ñöôïc thanh tònh, neân bieát. Tuøy nôi thaân truù, tuøy choã neâu giaûng, tuøy vieäc döïa vaøo trí, tuøy choã choïn laáy ñôøi soáng, tuøy theo coõi nöôùc naøo coù theå giaùo hoùa chuùng sinh, tuøy söï taäp hôïp coâng ñöùc trôï ñaïo, taäp hôïp trí tueä trôï ñaïo, cung kính cuùng döôøng voâ löôïng chö Phaät, tuøy thuaän nhaän bieát voâ löôïng phaùp, tuøy theo

chöôùng ngaïi cuûa thaàn thoâng, chöôùng ngaïi cuûa chaùnh giaùc ñaõ ñöôïc thanh tònh. Taát caû nôi

choán naøy, tuøy thuaän vôùi voâ löôïng nghieäp thaân-khaåu-yù, neân bieát. Nhôø phaùp baát ñoäng: töùc laø söï tích taäp khoâng giaùn ñoaïn. Ví nhö ñi thuyeàn... cho ñeán: Traêm ngaøn vaïn kieáp khoâng theå baèng ñöôïc: "Thuyeàn laø duï cho söï ñi laïi mau choùng cuûa Boà-taùt, chæ roõ söï nhaän bieát veà nhaân thuø thaéng. Kheùo taäp hôïp caên thieän laøm haønh trang: laø ôû trong baûy ñòa tu taäp haïnh Boà-taùt. Ñi treân thuyeàn Ñaïi thöøa, ñeán choán haønh hoùa cuûa Boà-taùt laø bieån lôùn trí tueä: laø bieån trí tueä cuûa taùm ñòa, neân bieát. Nhö vaäy ñaõ noùi veà phaàn thöù tö; laøm thanh tònh coõi Phaät. Vieäc laøm thanh tònh coõi Phaät naøy coù ba loaïi haønh töï taïi: 1. Haønh töï taïi cuûa khí theá gian. 2. Haønh töï taïi cuûa theá gian chuùng sinh. 3. Haønh töï taïi cuûa trí chaùnh giaùc. Theá naøo laø Haønh töï taïi cuûa khí theá gian? Kinh: "Naøy Phaät töû! Boà-taùt aáy, ñaït ñöôïc Ñòa thöù taùm cuûa baäc Boà- taùt, töø tueä phöông tieän lôùn, khôûi taâm khoâng duïng coâng, ôû nôi ñaïo Boà- taùt, quaùn xeùt dieäu löïc cuûa trí Nhaát thieát trí. Ñoù laø quaùn theá gian thaønh, quaùn theá gian hoaïi. Boà-taùt naøy, tuøy theo theá gian thaønh, ñeàu nhaän bieát ñuùng nhö thaät, tuøy theo theá gian hoaïi, ñeàu nhaän bieát ñuùng nhö thaät. Tuøy theo nhaân duyeân cuûa nghieäp tích taäp, maø theá gian thaønh, Boà-taùt cuõng nhaän bieát. Tuøy theo nhaân duyeân cuûa nghieäp ñaõ heát, maø theá gian hoaïi, Boà-taùt cuõng nhaän bieát. Tuøy theo gian cuûa theá gian thaønh, Boà-taùt cuõng nhaän bieát. Tuøy theo thôøi gian cuûa theá gian hoaïi, Boà-taùt cuõng nhaän bieát. Tuøy theo gian cuûa theá gian thaønh truù, Boà-taùt cuõng nhaän bieát. Tuøy theo gian cuûa theá gian hoaïi truù, Boà-taùt cuõng nhaän bieát. Boà-taùt aáy nhaän bieát veà töôùng nhoû, töôùng lôùn, töôùng voâ löôïng, töôùng sai bieät cuûa Ñòa giôùi. Boà-taùt aáy nhaän bieát veà töôùng nhoû, töôùng lôùn, töôùng voâ löôïng, töôùng sai bieät cuûa Thuûy giôùi-Hoûa giôùi-Phong giôùi. Boà-taùt aáy nhaän bieát veà töôùng vi teá, töôùng thoâ, töôùng voâ löôïng, töôùng sai bieät cuûa vi traàn. Tuøy trong theá giôùi naøo moïi vi traàn hôïp, tan hieän coù, vi traàn sai bieät, thaûy ñeàu coù theå nhaän bieát. Tuøy trong theá giôùi naøo, bao nhieâu vi traàn hieän coù nôi Ñòa giôùi, Thuûy giôùi-Hoûa giôùi-Phong giôùi, thaûy ñeàu coù theå nhaän bieát. Bao nhieâu vi traàn hieän coù nôi thaân chuùng sinh, nôi thaân coõi nöôùc, thaûy ñeàu coù theå nhaän bieát. Boà-taùt aáy nhaän bieát veà söï sai bieät nôi thaân thoâ thaân vi teá cuûa caùc chuùng sinh, vôùi töøng aáy vi traàn ñeå thaønh töïu. Nhaän bieát veà thaân ñòa nguïc, thaân suùc sinh, thaân ngaï quyû, döïa vaøo töøng aáy vi traàn ñeå thaønh töïu. Nhaän bieát veà thaân A-tu-la, thaân trôøi, thaân ngöôøi, döïa vaøo töøng

aáy vi traàn ñeå thaønh töïu. Boà-taùt aáy duøng trí ñeå thoâng ñaït, hoäi nhaäp phaân bieät veà vi traàn nhö vaäy roài, nhaän bieát veà söï thaønh-hoaïi cuûa ba coõi Duïc-Saéc-Voâ saéc. Nhaän bieát veà töôùng nhoû, töôùng lôùn, töôùng voâ löôïng, töôùng sai bieät cuûa ba coõi Duïc, Saéc, Voâ saéc, hoäi nhaäp trong trí löôïng xeùt veà ba coõi

nhö vaäy. Boà-taùt aáy laïi kheùo daáy khôûi trí saùng, kheùo nhaän bieát veà thaân chuùng sinh sai bieät, kheùo nhaän bieát, phaân bieät veà thaân chuùng sinh, kheùo quaùn xeùt veà nôi choán phaûi sinh. Boà-taùt aáy, tuøy theo choán sinh cuûa chuùng sinh, tuøy theo nghieäp taäp hôïp nôi thaân chuùng sinh, vì hoï maø thoï thaân ñeå giaùo hoùa vaø daãn daét. Boà-taùt naøy, hieän thaân ñuû khaép nôi ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, thuaän theo thaân chuùng sinh, moãi moãi ñeàu sai bieät, nhö vaäy tuøy thuaän nôi sinh, khoûi aùnh saùng hieän tieàn, hoaëc trong hai- ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, hoaëc ba-boán-naêm-hoaëc möôøi-hai möôi-ba möôi-boán möôi-naêm möôi-hoaëc moät traêm ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, hoaëc ngaøn-hoaëc vaïn, hoaëc traêm vaïn, hoaëc ngaøn vaïn, hoaëc traêm ngaøn vaïn, hoaëc öùc vaïn, hoaëc traêm ngaøn vaïn öùc na-do-tha, cho ñeán voâ löôïng voâ bieân khoâng theå noùi, khoâng theå noùi heát soá ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, hieän thaân ñuû khaép trong aáy, thuaän theo töï thaân cuûa chuùng sinh, vôùi söï tin töôûng sai bieät, vôùi choán sinh nhö vaäy, khôûi trí aùnh saùng hieän tieàn maø tuøy thuaän. Boà-taùt aáy thaønh töïu trí tueä nhö vaäy, ôû nôi moät coõi Phaät thaân khoâng dao ñoäng, cho ñeán ôû nôi voâ löôïng coõi nöôùc cuûa chö Phaät khoâng theå noùi heát, taïi caùc chuùng hoäi ñeàu khôûi aùnh saùng hieän tieàn". Luaän: Haønh töï taïi cuûa khí theá gian, coù naêm loaïi töï taïi: 1. Tuøy theo söï mong muoán cuûa taâm, Boà-taùt coù theå hieän-khoâng hieän thaân. 2. Tuøy theo söï mong muoán naøo ñoù, Boà-taùt coù theå hieän thaân. 3. Tuøy theo luùc mong muoán, Boà-taùt töùc thôøi hieän thaân. 4. Tuøy theo söï mong muoán roäng-heïp, Boà-taùt coù theå hieän thaân. 5. Tuøy theo taâm coù bao nhieâu mong muoán, Boà-taùt coù theå hieän thaân. Nhö kinh noùi: "Naøy Phaät töû! Boà-taùt aáy, ñaït ñöôïc Ñòa thöù taùm cuûa baäc Boà-taùt, töø tueä phöông tieän lôùn, khôûi taâm khoâng duïng coâng..." cho ñeán: "Tuøy theo theá gian hoaïi, Boà-taùt ñeàu nhaän bieát ñuùng nhö thaät". Söï thaønh-hoaïi... cuûa theá gian naøy, ñaàu tieân trong haønh töï taïi cuûa khí theá gian, tuøy theo söï mong muoán cuûa taâm, Boà-taùt coù theå hieän thaân hay khoâng hieän thaân. Tuøy theo nhaân duyeân cuûa nghieäp tích taäp maø theá gian thaønh, Boà-taùt cuõng nhaän bieát; tuøy theo nhaân duyeân cuûa nghieäp ñaõ heát, maø theá gian hoaïi, Boà-taùt cuõng nhaän bieát; ñaây laø trí nghieäp taäp taän. Thöù

hai, tuøy theo söï mong muoán naøo ñoù, Boà-taùt coù theå hieän thaân. Tuøy theo thôøi gian cuûa theá gian thaønh, cho ñeán caâu thöù tö: Tuøy theo thôøi gian cuûa theá gian hoaïi-truù, Boà-taùt cuõng nhaän bieát; ñaây laø trí tuøy theo thôøi gian cuûa theá gian thaønh ...". Thöù ba, tuøy theo luùc mong muoán, Boà-taùt töùc thôøi hieän thaân. Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà töôùng nhoû cuûa Ñòa giôùi, cho ñeán nhaän bieát veà thaân ngöôøi, döïa vaøo töøng aáy vi traàn ñeå thaønh töïu; laø trí nhaän bieát töôùng sai bieät cuûa ñòa giôùi... Thöù tö, tuøy theo söï mong muoán roäng heïp, Boà-taùt coù theå hieän thaân. Boà-taùt aáy, hoäi nhaäp vôùi trí phaân bieät vi traàn nhö vaäy, cho ñeán aùnh saùng hieän tieàn, laø trí thaønh hoaïi, cho ñeán ôû nôi moät coõi Phaät, thaân khoâng dao ñoäng. Thöù naêm, tuøy theo taâm coù bao nhieâu mong muoán, Boà-taùt coù theå hieän thaân. Trong ñoù, thöù töï cuûa Ñòa giôùi... laø trí

caûnh giôùi vaø trí töôùng. - Theá naøo laø trí caûnh giôùi? Caûnh giôùi cuûa Thöùc, chaúng phaûi laø baùo cuûa ñònh ñòa, goïi laø töôùng nhoû. Caûnh giôùi cuûa Thöùc nôi ñònh ñòa, goïi laø töôùng lôùn. Caûnh giôùi cuûa Nhö Lai goïi laø töôùng voâ löôïng. - Theá naøo laø trí töôùng? Töï töôùng vaø ñoàng töôùng, goïi laø töôùng sai bieät. Thaân thoâ-teá: laø caùc chuùng sinh nôi coõi Saéc, Voâ saéc. Thöù töï nhö vaäy vôùi töôùng caûnh giôùi vaø töôùng trí cuûa coõi Duïc... Nôi coõi Duïc caûnh giôùi cuûa loaøi ngöôøi goïi laø töôùng nhoû, caûnh giôùi cuûa chö Thieân goïi laø töôùng lôùn. Nôi coõi Saéc; caûnh giôùi giaùc quaùn laø töôùng nhoû, caûnh giôùi khoâng giaùc, khoâng quaùn laø töôùng lôùn. Coõi Voâ saéc, caûnh giôùi cuûa phaøm phu trong phaùp Phaät laø töôùng nhoû, caûnh giôùi cuûa haøng Thanh vaên, Boà-taùt laø töôùng lôùn, caûnh giôùi cuûa taát caû Nhö Lai laø töôùng voâ löôïng. Kheùo nhaän bieát veà thaân chuùng sinh sai bieät. Kheùo nhaän bieát vaø phaân bieät veà thaân chuùng sinh; töùc laø kheùo nhaän bieát veà phöông tieän chaúng ñoàng nôi thaân, veà ñoàng sinh-dò sinh sai bieät neân bieát. Coõi nöôùc cuûa chö Phaät, nôi caùc chuùng hoäi, daáy khôûi aùnh saùng hieän tieàn; laø chæ roõ Theå cuûa Phaùp thaân nôi xöù xöù kia. Ñaõ noùi veà phaàn haønh töï taïi cuûa khí theá gian, laøm thanh tònh coõi Phaät nhö vaäy. - Theá naøo laø Haønh töï taïi cuûa theá gian chuùng sinh? Kinh: “Boà-taùt aáy, tuøy theo thaân chuùng sinh vôùi söï tin töôûng sai bieät, tuøy theo quyeát ñònh tin sai bieät, trong coõi nöôùc cuûa taát caû Ñöùc Phaät trong chuùng hoäi cuûa caùc Ñöùc Phaät, nhö vaäy vaø nhö vaäy vaø töï thaân thò hieän. Boà-taùt aáy, hoaëc ôû trong chuùng Sa-moân thò hieän hình töôùng Sa-moân,

trong chuùng Baø-la-moân, chuùng Saùt-ñeá-lôïi, chuùng Tyø-xaù, chuùng Thuû-ñaø, chuùng Cö só, chuùng Tröôûng giaû, thò hieän hình töôùng Baø-la-moân, Saùt-ñeá- lôïi, Tyø-xaù, Thuû-ñaø, Cö só, Tröôûng giaû. Trong chuùng Töù Thieân vöông, chuùng Ñeá thích, thò hieän hình töôùng Töù Thieân vöông, Ñeá thích. Nhö vaäy, trong chuùng Dieäm-ma, chuùng Ñaâu-suaát, chuùng Hoùa-laïc, chuùng Tha-hoùa-töï-taïi, chuùng Ma, chuùng Phaïm thieân, thò hieän hình saéc Phaïm thieân, cho ñeán trong chuùng nôi coõi trôøi A-ca-nò-traù thò hieän hình saéc trôøi A-ca-nò-traù. Boà-taùt aáy, ñoái vôùi chuùng sinh neân duøng thaân Thanh vaên ñeå hoùa ñoä thì thò hieän hình saéc Thanh vaênn neân duøng thaân Bích-chi-Phaät ñeå hoùa ñoä thì thò hieän hình saéc Bích-chi-Phaät, neân duøng thaân Boà-taùt ñeå hoùa ñoä, thì thò hieän hình saéc Boà-taùt, neân duøng thaân Phaät ñeå hoùa ñoä thì thò hieän hình saéc thaân Phaät. Naøy Phaät töû! Nhö vaäy, trong coõi nöôùc cuûa chö Phaät hieän coù nhieàu khoâng theå noùi heát, tuøy theo söï tin öa sai bieät cuûa thaân chuùng sinh, trong coõi nöôùc cuûa caùc Ñöùc Phaät töï thaân Boà-taùt thò hieän moïi söï sai bieät nhö vaäy”. Luaän: Haønh töï taïi cuûa theá gian chuùng sinh; laø Boà-taùt töï taïi ñieàu phuïc, chæ roõ Boà-taùt haønh hoùa nôi thaân chuùng sinh, taâm töï ñoàng söï vôùi phaàn thaân taâm cuûa chính mình. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy, tuøy theo thaân chuùng sinh vôùi söï tin töôûng sai bieät... cho ñeán trong coõi nöôùc cuûa taát caû Ñöùc Phaät ...”. Ñaõ noùi veà phaàn: Haønh töï taïi cuûa theá gian chuùng sinh. Theá naøo laø Haønh töï taïi cuûa trí chaùnh giaùc? Laø trí cuûa theá gian Ñeá, trí cuûa ñeä nhaát nghóa

Ñeá. Kinh: “Boà-taùt aáy, xa lìa taát caû söï phaân bieät veà thaân töôùng, ñaït thaân bình ñaúng. Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà thaân chuùng sinh, thaân coõi nöôùc, thaân nghieäp baùo, nhaän bieát veà thaân Thanh vaên, thaân Bích-chi-Phaät, thaân Boà-taùt, thaân Nhö Lai, nhaän bieát veà thaân trí, thaân phaùp, thaân hö khoâng. Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà taâm saâu xa cuûa chuùng sinh hieän khôûi öa thích nhö vaäy, hoaëc duøng thaân chuùng sinh laøm töï thaân. Nhö vaäy, cuõng laáy thaân coõi nöôùc... cho ñeán thaân hö khoâng maø laøm töï thaân. Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà taâm saâu xa cuûa chuùng sinh hieän khôûi öa thích nhö vaäy, hoaëc duøng töï thaân laøm thaân chuùng sinh, nhö vaäy cuõng duøng thaân coõi nöôùc... cho ñeán thaân hö khoâng maø laøm thaân chuùng sinh. Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà taâm saâu xa cuûa chuùng sinh hieän khôûi öa thích nhö vaäy, thì trong nhöõng thaân naøo, nôi nhöõng thaân naøo coù theå taïo taùc töï taïi? Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà thaân chuùng sinh, thaân taäp nghieäp, thaân baùo, thaân phieàn naõo, thaân saéc, thaân voâ saéc. Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà thaân coõi nöôùc vôùi töôùng nhoû, töôùng lôùn, töôùng voâ löôïng, töôùng caáu, töôùng tònh, töôùng roäng, töôùng loaïn truù, töôùng

ñaûo truù, töôùng bình ñaúng. Nhaän bieát veà töôùng maïng löôùi nôi choán sai bieät. Nhaän bieát veà söï giaû danh sai bieät cuûa thaân nghieäp baùo, thaân Thanh vaên, thaân Bích-chi-Phaät, thaân Phaät, thaân Boà-taùt. Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân Nhö Lai, thaân Boà-ñeà, thaân nguyeän, thaân hoùa, thaân thoï thaàn löïc, thaân töôùng haûo trang nghieâm, thaân quang minh, thaân yù sinh, thaân coâng ñöùc, thaân phaùp, thaân trí. Boà-taùt aáy kheùo nhaän bieát veà thaân trí vôùi töôùng kheùo löôïng xeùt, töôùng kheùo quaùn nhö thaät, töôùng quaû haønh thaâu nhieáp, töôùng theá gian-xuaát theá gian sai bieät, töôùng ba Thöøa sai bieät, töôùng coäng-baát coäng, töôùng Thöøa-chaúng-thöøa, töôùng höõu hoïc-voâ hoïc. Boà-taùt aáy nhaän bieát veà töôùng phaùp thaân bình ñaúng, nhaän bieát veà töôùng chaúng hoaïi, nhaän bieát veà töôùng chuyeån thôøi giaû danh sai bieät, töôùng chuùng sinh phi chuùng sinh phaùp sai bieät, nhaän bieát veà töôùng phaùp Phaät phaùp Thaùnh taêng sai bieät. Boà-taùt naøy nhaän bieát veà thaân hö khoâng vôùi töôùng voâ löôïng, töôùng bieán hieän khaép, töôùng voâ hình, töôùng chaúng khaùc, töôùng voâ bieân. Nhaän bieát veà thaân hieån saéc vôùi töôùng dò bieät”. Luaän: Trí cuûa ñeä nhaát nghóa Ñeá: laø xa lìa taát caû söï phaân bieät veà thaân töôùng, chæ roõ choã ñaït ñöôïc thaân bình ñaúng, khoâng phaân bieät töï thaân-tha thaân. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy xa lìa taát caû... ñaït ñöôïc thaân bình ñaúng”. Ñaây laø choã khoâng ñoàng vôùi haøng Nhò thöøa. Trí ñeä nhaát nghóa chæ roõ veà trí cuûa theá gian Ñeá: töùc laø kheùo nhaän bieát veà thaân chuùng sinh vôùi phaàn nhieãm, phaàn tònh, phaàn khoâng hai, ñeàu kheùo phaân bieät nhaän bieát. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân chuùng sinh... cho ñeán: Nhaän bieát veà thaân hö khoâng”. Trong ñoù, theá gian chuùng sinh vaø khí theá gian, hai loaïi aáy laø sinh nghieäp nhaân, phieàn naõo laø phaàn nhieãm, ba Thöøa laø phaàn tònh. Ba Thöøa naøy tuøy theo trí naøo, tuøy theo phaùp naøo. Phaàn tònh kia hieån baøy hö khoâng laø phaàn

khoâng hai. Boà-taùt aáy nhaän bieát taâm saâu xa cuûa chuùng sinh hieän khôûi öa thích nhö vaäy, hoaëc duøng thaân chuùng sinh laøm töï thaân, cho ñeán: duøng thaân hö khoâng maø laøm töï thaân... Boà-taùt aáy nhaän bieát veà taâm saâu xa cuûa chuùng sinh... cho ñeán duøng thaân hö khoâng maø laøm thaân chuùng sinh: ÔÛ ñaây, duøng thaân chuùng sinh laøm töï thaân: laø chæ roõ moïi taïo taùc, thaâu nhieáp, haønh hoùa voâ soá cuûa Boà-taùt trong söï töï taïi. Thaân chuùng sinh: laø nghieäp sinh phieàn naõo, voïng töôûng caáu nhieãm sai bieät. Söï sai bieät cuûa Saéc giôùi-Voâ saéc giôùi ñeàu nhaän bieát ñuùng nhö thaät. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân chuùng sinh, thaân taäp nghieäp...”.

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 689

Thaân coõi nöôùc: laø söï sai bieät cuûa haøng ngaøn... theá giôùi, neân bieát. Söï sai bieät cuûa theá giôùi tònh, baát tònh, ñeàu kheùo phaân bieät-nhaän bieát. Söï sai bieät cuûa theá giôùi roäng... ñeàu kheùo phaân bieät-nhaän bieát. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân coõi nöôùc... cho ñeán: Nhaän bieát veà töôùng maïng löôùi nôi choán sai bieät”. Caùc caâu noùi veà töôùng roäng... nghóa nhö ñaõ noùi ôû Ñòa thöù nhaát. - Söï sai bieät veà giaû danh nôi thaân nghieäp baùo, thaân Thanh vaên, thaân Bích-chi-Phaät, thaân Boà-taùt: laø töï töôùng, ñoàng töôùng giaû danh sai bieät, phaân bieät laø khoâng coù ngaõ-nhaân. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy nhaän bieát veà söï giaû danh sai bieät cuûa thaân nghieäp baùo... cho ñeán: Nhaän bieát veà söï giaû danh sai bieät cuûa thaân Boà-taùt”. - Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân Nhö Lai; laø chæ roõ veà söï thaønh töïu chaùnh giaùc laø Boà-ñeà. Laø nguyeän sinh nôi coõi trôøi Ñaâu-suaát. Laø moïi öùng hoùa cuûa Phaät hieän coù. Laø truù trì, Xaù-lôïi cuûa töï thaân. Laø thaân thaät baùo hieän coù. Laø aùnh saùng hieän coù ñeå nhieáp phuïc chuùng sinh. Laø taâm ñoàng chaúng ñoàng vôùi theá gian-xuaát theá gian hieän coù, ñaït ñöôïc giaûi thoaùt töï taïi. Laø phaùp baát coäng hieän coù, coù theå laøm nhaân cuûa lôïi ích roäng lôùn. Laø caûnh giôùi voâ laäu cuûa Nhö Lai hieän coù. Laø trí khoâng chöôùng ngaïi hieän coù. Vì theá, trí aáy coù theå taïo taùc taát caû söï vieäc, vaø moïi söï vieäc sai bieät kia thaûy ñeàu coù theå nhaän bieát. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân Nhö Lai, thaân Boà-ñeà... cho ñeán: Nhaän bieát veà thaân trí”. - Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân trí: töùc laø moïi thöù sai bieät nôi caùc trí vaên tö, trí tu, trí haønh quaû, trí theá gian xuaát theá gian, ñeàu nhaän bieát ñuùng nhö thaät. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy kheùo nhaän bieát veà thaân trí... cho ñeán: Nhaän bieát veà töôùng höõu hoïc voâ hoïc”. - Boà-taùt aáy nhaän bieát veà töôùng phaùp thaân bình ñaúng: laø voâ löôïng phaùp moân saùng toû cuøng vôùi moät phaùp thaân. Nhö laõnh hoäi-choïn laáy, laø tuøy theo söï giaùo hoùa chuùng sinh, caên taùnh töông öng khi neâu giaûng sai bieät. Töôùng sai bieät veà coù caên, khoâng caên, töôùng ñeä nhaát sai bieät, Boà-taùt thaûy ñeàu coù theå nhaän bieát. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy nhaän bieát veà töôùng phaùp thaân bình ñaúng... cho ñeán: Nhaän bieát veà töôùng sai bieät nôi phaùp Phaät phaùp Thaùnh taêng”. - Boà-taùt aáy nhaän bieát veà thaân hö khoâng: laø nhaän bieát veà töôùng voâ taän, töôùng hieän baøy khaép, töôùng khoâng theå thaáy, töôùng khoâng chöôùng ngaïi, töôùng voâ vi. Coù theå thoâng toû söï thoï nhaän saéc töôùng, döïa vaøo saéc ñeå

phaân bieät, Boà-taùt thaûy ñeàu coù theå nhaän bieát. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy, nhaän bieát veà thaân hö khoâng vôùi töôùng voâ löôïng... cho ñeán: Nhaän bieát veà

thaân hieån saéc vôùi töôùng dò bieät”. Nhö vaäy noùi xong veà ba haønh töï taïi nôi phaàn; laøm thanh tònh coõi Phaät (Phaàn thöù tö) cuûa Ñòa thöù taùm. Tieáp theo laø noùi veà phaàn Ñaït möôøi töï taïi (Phaàn thöù naêm). Kinh: “Boà-taùt aáy kheùo nhaän bieát vieäc hieän khôûi caùc thaân nhö vaäy, thì ñaït ñöôïc Maïng töï taïi, thaân maïng truù trì trong soá löôïng kieáp khoâng theå noùi vaø khoâng theå noùi. Ñaït ñöôïc Taâm töï taïi, voâ löôïng A-taêng-kyø Tam-muoäi hoäi nhaäp vôùi trí. Ñaït ñöôïc Vaät töï taïi, thò hieän söï truù trì nôi taát caû theá giôùi vôùi voâ löôïng söï trang nghieâm ñeïp ñeõ. Ñaït ñöôïc Nghieäp töï taïi, thò hieän söï truù trì cuûa nghieäp baùo nhö ñôøi naøy vaø ñôøi sau. Ñaït ñöôïc Sinh töï taïi, thò hieän vieäc sinh trong taát caû theá giôùi. Ñaït ñöôïc Nguyeän töï taïi, tuøy theo söï mong muoán cuûa taâm, chæ roõ khi thaønh töïu ba Boà-ñeà nôi coõi Phaät. Ñaït ñöôïc Tín giaûi töï taïi, thò hieän Phaät ñaày khaép trong heát thaûy theá giôùi. Ñaït ñöôïc Nhö yù töï taïi, thò hieän vieäc taïo moïi bieán hoùa nhö yù trong coõi nöôùc cuûa taát caû chö Phaät. Ñaït ñöôïc Phaùp töï taïi, thò hieän voâ bieân voâ taän caùc phaùp moân saùng toû. Ñaït ñöôïc Trí töï taïi, thò hieän veà löïc, voâ uyù- phaùp baát coäng-töôùng haûo trang nghieâm vaø ba Boà-ñeà cuûa Nhö Lai”. Luaän: Ñaït ñöôïc töï taïi: töùc laø Boà-taùt aáy, tu haønh nhö vaäy, ñoái vôùi khí theá gian, theá gian chuùng sinh, theá gian cuûa trí chaùnh giaùc, ba loaïi aáy ñeàu haønh hoùa töï taïi, cho neân ñaït ñöôïc möôøi töï taïi. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy kheùo nhaän bieát vieäc hieän khôûi caùc thaân nhö vaäy...”. Möôøi loaïi töï taïi naøy ñoái trò möôøi loaïi sôï haõi, thöù töï nhö vaäy neân bieát. Nhöõng gì laø möôùi thöù sôï haõi: 1. Sôï haõi veà cheát. 2. Sôï haõi veà phieàn naõo caáu ueá. 3. Sôï haõi veà baàn cuøng. 4. Sôï haõi veà nghieäp aùc. 5. Sôï haõi veà coõi AÙc. 6. Sôï haõi veà caàu khoâng ñaït. 7. Sôï haõi veà nghieäp toäi huûy baùng phaùp. 8. Sôï haõi veà luùc theo ñuoåi caàu tìm bò troùi buoäc khoâng theå soáng. 9. Sôï haõi veà vì sao nghi ngôø. 10. Sôï haõi veà uy ñöùc cuûa ñaïi chuùng. Ñaõ noùi xong phaàn thöù naêm: Ñaït ñöôïc möôøi töï taïi. Tieáp theo laø noùi veà phaàn thöù saùu: Ñaït thuø thaéng lôùn. Kinh: “Boà-taùt aáy, ñaït ñöôïc möôøi töï taïi cuûa baäc Boà-taùt naøy roài, töùc thì ñöôïc goïi laø baäc Trí khoâng theå nghó baøn, laø baäc Trí voâ löôïng, laø baäc

Trí roäng khaép, laø baäc Trí khoâng theå huûy hoaïi. Boà-taùt ñaït ñöôïc troïn veïn nhö vaäy, thaønh töïu trí nhö vaäy, luoân taäp khôûi ba nghieäp thaân-khaåu-yù thanh tònh, trí tueä laøm ñaàu, trí tuøy thuaän chuyeån bieán, Baùt nhaõ Ba-la-maät taêng thöôïng, Ñaïi Bi laøm ñaàu, duøng phöông tieän thieän xaûo cho neân coù theå kheùo phaân bieät, töï khôûi nguyeän löïc, kheùo laøm taêng theâm söï gia hoä cuûa chö Phaät, thöôøng khoâng xaû boû haïnh laøm lôïi ích cho chuùng sinh, nhaän bieát khaép moïi söï vieäc sai bieät trong voâ bieân theá giôùi. Naøy Phaät töû! Löôïc noùi veà Boà-taùt chöùng ñaït ñòa Baát ñoäng cuûa baäc Boà-taùt naøy, moïi taïo taùc cuûa

ba nghieäp thaân-khaåu-yù ñeàu coù theå taäp khôûi taát caû phaùp Phaät. Boà-taùt aáy ñaït ñöôïc ñòa Baát ñoäng cuûa baäc Boà-taùt, kheùo an truù trong dieäu löïc cuûa taâm thanh tònh, lìa boû taát caû phieàn naõo tích taäp. Kheùo an truù trong dieäu löïc cuûa taâm saâu xa, luoân khoâng lìa boû ñaïo. Kheùo an truù trong dieäu löïc cuûa Ñaïi Bi, khoâng xaû boû vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Kheùo an truù trong dieäu löïc cuûa ñaïi töø, cöùu ñoä taát caû theá gian. Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa Ñaø-la-ni, khoâng heà queân phaùp. Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa bieän taøi, trí tueä kheùo leùo phaân bieät veà heát thaûy phaùp Phaät. Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa thaàn thoâng, haønh hoùa khaép voâ bieân theá giôùi sai bieät. Kheùo an truù trong nguyeän löïc, khoâng rôøi taát caû neûo haønh trì cuûa baäc Boà-taùt. Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa Ba-la-maät, tu taäp heát thaûy phaùp Phaät. Kheùo an truù trong dieäu löïc gia hoä cuûa Nhö Lai, trí Nhaát thieát chuûng, trí Nhaát thieát trí luoân hieän tieàn. Boà-taùt aáy, ñaït ñöôïc trí löïc nhö vaäy, chæ roõ trong taát caû söï taïo taùc haønh hoùa ñeàu khoâng coù loãi laàm". Luaän: Ñaït ñöôïc thuø thaéng lôùn. Coù ba loaïi lôùn: 1. Trí lôùn. 2. Nghieäp lôùn. 3. Hai loaïi kia an truù trong coâng ñöùc lôùn. - Theá naøo laø trí lôùn? Laø trí khoâng theå nghó baøn, khoâng truù vaøo theá gian, chaúng truù vaøo Nieát-baøn. Nhö kinh noùi: "Boà-taùt aáy ñaït ñöôïc möôøi töï taïi cuûa baäc Boà-taùt naøy roài, töùc thì ñöôïc goïi laø baäc Trí khoâng theå nghó baøn". Khoâng theå nghó baøn aáy, coù ba loaïi neân bieát: 1. Khoâng theå nghó baøn do tu haønh troïn veïn taän cuøng. 2. Khoâng theå nghó baøn do ñieàu ñaõ ñöôïc nhaän bieát. 3. Khoâng theå nghó baøn do trí ñöôïc döùt tröø chöôùng ngaïi. Nhö kinh noùi: "Baäc Trí voâ löôïng, Trí roäng khaép, Trí khoâng theå huûy hoaïi". Ñoù goïi laø trí lôùn. Boà-taùt ñaït ñöôïc ñaày ñuû nhö vaäy... cho ñeán: Taäp khôûi taát caû phaùp

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 692

Phaät. Boà-taùt aáy ñaït ñöôïc ñaày ñuû nhö vaäy; nhö treân ñaõ noùi. Thaønh töïu trí nhö vaäy; cuõng nhö treân ñaõ noùi. Thöôøng taäp khôûi ba nghieäp thanh tònh. Ñaây laø nghieäp lôùn. Nghieäp thanh tònh cuûa Boà-taùt coù boán loaïi töôùng: 1. Taïo moïi phaùt khôûi ñoàng thôøi. Nhö kinh noùi: "Trí tueä laøm ñaàu, trí tuøy thuaän chuyeån bieán". 2. Trí thaâu nhieáp khoâng nhieãm, haïnh laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Nhö kinh noùi: "Baùt nhaõ Ba-la-maät taêng thöôïng, Ñaïi Bi laøm ñaàu, duøng phöông tieän thieän xaûo cho neân coù theå kheùo phaân bieät". 3. Nhaân thaâu nhieáp nhaân cuûa töï haønh-tha haønh. Nhö kinh noùi: "Kheùo phaùt khôûi nguyeän löïc, kheùo laøm taêng theâm söï gia hoä cuûa chö Phaät". 4. Taïo nghieäp, phaùt khôûi lôïi ích cho chuùng sinh laøm thanh tònh coõi Phaät, thaønh töïu taát caû phaùp Phaät. Nhö kinh noùi: "Thöôøng khoâng xaû boû haïnh laøm lôïi ích cho chuùng sinh... cho ñeán: Ñaït ñöôïc ñòa Baát ñoäng cuûa baäc Boà-taùt, moïi taïo taùc cuûa ba nghieäp thaân-khaåu-yù ñeàu coù theå taäp khôûi heát thaûy phaùp Phaät". Ñoù goïi laø Nghieäp lôùn. Hai loaïi kia an truù trong coâng ñöùc lôùn: laø kheùo an truù trong dieäu löïc cuûa taâm thanh tònh, chæ roõ döïa vaøo baûy loaïi coâng ñöùc: 1. Coâng ñöùc do kheùo an truù trong ñaïo. Nhö kinh noùi: "Boà-taùt aáy ñaït ñöôïc ñòa Baát ñoäng cuûa baäc Boà-taùt, kheùo an truù trong dieäu löïc cuûa taâm thanh tònh". Laïi,

coâng ñöùc do kheùo an truù trong ñaïo, hai caâu ñaàu laø xa lìa chöôùng, ñoái trò laø söï kieân coá; hai caâu tieáp theo laø khoâng xaû boû chuùng sinh. 2. Coâng ñöùc do khoâng queân. Nhö kinh noùi: “Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa Ñaø-la-ni, khoâng heà queân phaùp”. 3. Coâng ñöùc do thaønh töïu khaåu nghieäp. Nhö kinh noùi: “Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa bieän taøi...”. 4. Coâng ñöùc do thaønh töïu taâm töï taïi. Nhö kinh noùi: “Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa thaàn thoâng, haønh hoùa khaép voâ bieân theá giôùi sai bieät”. 5. Coâng ñöùc do nguyeän löïc thaønh töïu. Nhö kinh noùi: “Kheùo an truù trong nguyeän löïc, khoâng rôøi taát caû neûo haønh trì cuûa baäc Boà-taùt”. 6. Coâng ñöùc do tu haønh thaønh töïu. Nhö kinh noùi: “Kheùo an truù trong löïc duïng cuûa Ba-la-maät, tu taäp heát thaûy phaùp Phaät”. 7. Coâng ñöùc do ñöôïc ban cho trí. Nhö kinh noùi: “Kheùo an truù trong dieäu löïc gia hoä cuûa Nhö Lai, trí Nhaát thieát trí, nhaát thieát chuûng luoân hieän

tieàn”. Boà-taùt aáy, ñaït ñöôïc trí löïc nhö vaäy, chæ roõ trong taát caû moïi söï taïo taùc; laø Boà-taùt taïo nghieäp bình ñaúng, khoâng yeâu gheùt, khoâng phaân bieät chuùng sinh coù phieàn naõo, khoâng phieàn naõo. Trong heát thaûy caùc söï vieäc khoâng coù loãi laàm; töùc laø nhôø ñaït ñöôïc baûy loaïi coâng ñöùc aáy. Ñaõ noùi xong phaàn Ñaït ñöôïc thuø thaéng lôùn (Phaàn thöù saùu). Tieáp theo laø noùi veà phaàn thöù baûy: Giaûi thích teân goïi. Kinh: “Naøy Phaät töû! Trí ñòa cuûa baäc Boà-taùt naøy, goïi laø ñòa Baát ñoäng, vì khoâng theå huûy hoaïi. Goïi laø ñòa Baát chuyeån, vì trí tueä khoâng thoái chuyeån. Goïi laø ñòa Nan ñaéc, vì taát caû theá gian khoù nhaän bieát. Goïi laø ñòa Vöông töû, vì khoâng coù loãi laàm cuûa nôi choán. Goïi laø ñòa Sinh, vì tuøy yù töï taïi. Goïi laø ñòa Thaønh, vì khoâng coøn taïo taùc nöõa. Goïi laø ñòa Cöùu caùnh, vì trí tueä kheùo phaân bieät. Goïi laø ñòa Nieát-baøn, vì kheùo phaùt khôûi nguyeän löïc lôùn. Goïi laø ñòa Gia, vì keû khaùc khoâng theå laøm cho ñoäng. Goïi laø ñòa Khoâng duïng coâng, vì kheùo daáy khôûi ñaïo tröôùc tieân”. Luaän: Giaûi thích teân goïi coù hai loaïi: 1. Giaûi thích teân goïi cuûa Ñòa. 2. Giaûi thích teân goïi cuûa Trí. + Giaûi thích teân goïi cuûa ñòa coù saùu loaïi töôùng: 1. Ñoái trò nhieãm: Nhieãm aáy coù hai loaïi: 1. Haønh coù duïng coâng cuûa ñòa laø theo nguyeän cuûa Tieåu thöøa vaø caùc nghieäp ma. 2. Taäp haønh cuûa phieàn naõo. Ñoái trò ñieàu naøy, nhö kinh noùi: “Phaät töû! Trí ñòa cuûa baäc Boà-taùt naøy goïi laø ñòa Baát ñoäng...”. 2. Ñaït ñöôïc söï thaâm dieäu. Nhö kinh noùi: “Goïi laø ñòa Nan ñaéc...”. 3. Phaùt khôûi haønh thanh tònh. Nhö kinh noùi: “Goïi laø ñòa Vöông töû...”. Phaùt khôûi thanh tònh; töùc laø nhö Vöông töû, heát thaûy vieäc laøm ñeàu khoâng loãi laàm. Haønh thanh tònh; töùc laø truù trong ñòa Sinh, moïi söï mong muoán ñeàu thaønh töïu töï taïi. 4. Moïi taïo taùc ñoái vôùi theá gian-xuaát theá gian ñeàu thanh tònh thuø thaéng. Nhö kinh noùi: “Goïi laø ñòa Thaønh...”. Söï taïo taùc cuûa xuaát theá gian thanh tònh thuø thaéng; nhôø trí tueä kheùo phaân bieät, cho neân moïi chöôùng ngaïi cuûa trí ñeàu thanh tònh. 5. Hai loaïi voâ taùc cuûa Boà-taùt thanh tònh thuø thaéng. Nhö kinh noùi:

“Goïi laø ñòa Nieát-baøn vì kheùo phaùt khôûi nguyeän löïc lôùn”. Voâ taùc thanh tònh thuø thaéng; laø nhôø dieäu löïc cuûa baûn nguyeän neân khoâng boû haïnh laøm lôïi ích cho taát caû chuùng sinh. 6. Ñòa Boà-taùt thuø thaéng. Nhö kinh noùi: “Goïi laø ñòa Gia, vì keû khaùc khoâng theå laøm ñoäng. Goïi laø ñòa Khoâng duïng coâng, vì kheùo daáy khôûi ñaïo tröôùc tieân”. Laïi nöõa, ñòa Boà-taùt thuø thaéng; laø hôn haún saùu ñòa, baûy ñòa. Hôn haún saùu ñòa: Saùu ñòa phaùt khôûi haønh thuø thaéng, coøn nhôù nghó veà söï vieäc khaùc thì vaãn coøn ñoäng. Hôn haún baûy ñòa: Baûy ñòa coøn coù duïng coâng. Trong taùm ñòa thì kheùo phaùt khôûi ñaïo tröôùc tieân, haønh töï nhieân khoâng heà duïng coâng. - Giaûi thích teân goïi cuûa Trí: bôûi vì töø nghóa naøo, Boà-taùt goïi laø ñaït ñöôïc baäc Boà-taùt baát ñoäng? Nay noùi veà vieäc naøy, neân bieát. Kinh: “Naøy Phaät töû! Boà-taùt thaønh töïu trí tueä nhö vaäy, goïi laø ñöôïc hoäi nhaäp vôùi Phaät taùnh, goïi laø coâng ñöùc cuûa Phaät töï toâa saùng, goïi laø thuaän theo haønh uy nghi cuûa Phaät, goïi laø caûnh giôùi cuûa Phaät hieän tieàn. Ngaøy ñeâm luoân kheùo laøm taêng theâm söï gia hoä cuûa chö Phaät. Thöôøng ñöôïc Töù Thieân vöông, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân, Phaïm Thieân vöông... cung kính ngheânh tieáp. Luoân ñöôïc thaàn Kim cang Maät Tích haàu caän, baûo veä. Khoâng lìa löïc duïng cuûa Tam-muoäi, luoân hieän baøy voâ löôïng caùc thaân sai bieät. Trong heát thaûy thaân haønh, uy löïc ñeàu thaønh töïu. Thaønh töïu quaû baùo lôùn veà thaàn thoâng. ÔÛ trong voâ bieân Tam-muoäi luoân ñöôïc töï taïi, coù theå thoï nhaän voâ löôïng kyù bieät, tuøy thuaän hoùa ñoä theá gian, thò hieän thaønh chaùnh giaùc. Boà-taùt aáy, thoâng ñaït hoäi nhaäp vôùi caùc neûo trí tueä cuûa Ñaïi thöøa, kheùo löôïng xeùt veà thoâng löïc cuûa phaùp Ñaïi thöøa, ngaøy ñeâm luoân phoùng ra aùnh saùng röïc rôõ cuûa trí, nhaäp vaøo coõi Phaùp giôùi khoâng gì chöôùng ngaïi. Kheùo nhaän bieát veà söï sai bieät cuûa caùc theá giôùi, coù theå hieän baøy heát thaûy töôùng coâng ñöùc, tuøy yù töï taïi. Kheùo hieåu roõ veà moïi thôøi gian tröôùc, sau, thoâng toû taát caû söï xoay chuyeån theo trí nôi coõi Ma, ñi vaøo caûnh giôùi trí tueä cuûa Nhö Lai, coù theå ôû trong voâ bieân theá giôùi haønh ñaïo Boà-taùt, dieäu löïc khoâng thoái chuyeån. Do ñoù, Boà-taùt ñöôïc goïi laø chöùng ñaéc baäc Boà-taùt baát ñoäng”. Luaän: Laïi coù hai loaïi nghóa, goïi laø ñaït ñöôïc baäc Boà-taùt baát ñoäng: 1. Baát ñoäng cuûa toaøn boä. 2. Baát ñoäng cuûa moät Theå. Tuøy thuaän nhaân cuûa Phaät taùnh. Nhö kinh noùi: “Naøy Phaät töû! Boà-taùt thaønh töïu trí tueä nhö vaäy, goïi laø ñöôïc nhaäp vôùi Phaät taùnh...”. - Phaät taùnh: laø chæ cho söï thuø thaéng cuûa caûnh giôùi ñaày ñuû.

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 10 695

- Tuøy thuaän nhaân: töùc laø chæ roõ veà ba loaïi töôùng: 1. Thaâu nhieáp coâng ñöùc. 2. Haønh. 3. Thaân caän. Nhö kinh noùi: “Goïi laø coâng ñöùc cuûa Phaät töï toâa saùng. Goïi laø thuaän theo haønh uy nghi cuûa Phaät. Goïi laø caûnh giôùi cuûa Phaät hieän tieàn”. - Töï toâa saùng: laø nghóa kheùo laøm thanh tònh. - Haønh uy nghi: goïi laø chaùnh haønh. - Hieän tieàn: laø tieáp caän caûnh giôùi Phaät. - Baát ñoäng cuûa toaøn boä. Nhö kinh noùi: “Ngaøy ñeâm luoân kheùo laøm taêng theâm söï gia hoä cuûa chö Phaät”. Laïi döïa vaøo naêm coâng ñöùc neân bieát! 1. Coâng ñöùc cuûa söï cuùng döôøng. Nhö kinh noùi: “Thöôøng ñöôïc Töù Thieân Vöông...”. 2. Coâng ñöùc

cuûa söï hoä trì. Nhö kinh noùi: “Luoân ñöôïc thaàn Kim cang Maät Tích...”. 3. Coâng ñöùc cuûa söï nöông döïa. Nhö kinh noùi: “Khoâng lìa löïc duïng cuûa Tam-muoäi”. 4. Coâng ñöùc cuûa coõi nöôùc thanh tònh. Nhö kinh noùi: “Luoân hieän baøy voâ löôïng caùc thaân sai bieät”. 5. Coâng ñöùc cuûa vieäc giaùo hoùa chuùng sinh. Coâng ñöùc thöù naêm naøy coù naêm loaïi thò hieän: 1. Nguyeän choïn laáy caùc coõi thoï sinh. Nhö kinh noùi: “Taát caû thaân haønh, uy löïc ñeàu thaønh töïu”. 2. Taâm voán coù ñieàu khieån trí löïc. Nhö kinh noùi: “Thaønh töïu quaû baùo lôùn veà thaàn thoâng”. 3. Chuyeån phaùp luaân vôùi voâ löôïng phaùp löïc. Nhö kinh noùi: “ÔÛ trong voâ bieân Tam-muoäi luoân ñöôïc töï taïi”. 4. Thoï nhaän dieäu löïc. Nhö kinh noùi: “Coù theå thoï nhaän voâ löôïng kyù bieät”. 5. Neâu baøy veà löïc. Nhö kinh noùi: “Tuøy thuaän hoùa ñoä theá gian, thò hieän thaønh chaùnh giaùc”. - Boà-taùt aáy thoâng ñaït nhö vaäy: töùc laø laø baát ñoäng toaøn boä. - Baát ñoäng cuûa moät Theå: laø hoäi nhaäp caùc neûo trí tueä cuûa Ñaïi thöøa. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy, thoâng toû, hoäi nhaäp vôùi caùc neûo trí tueä cuûa Ñaïi thöøa nhö vaäy”. - Hoäi nhaäp vôùi caùc neûo trí tueä cuûa Ñaïi thöøa: goïi laø nghóa khoâng theå huûy hoaïi. ÔÛ ñaây coù chín loaïi:

1. Trí khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Kheùo löôïng xeùt veà thoâng löïc cuûa phaùp Ñaïi thöøa”. 2. Thuyeát giaûng khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Ngaøy ñeâm luoân phoùng ra aùnh saùng röïc rôõ cuûa trí”. 3. Giaûi thoaùt khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Nhaäp vaøo coõi Phaùp giôùi khoâng chöôùng ngaïi”. 4. Coõi Phaät thanh tònh khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Kheùo nhaän bieát veà söï sai bieät cuûa caùc theá giôùi”. 5. Vaøo nôi Ñaïi thöøa, khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Coù theå hieän baøy heát thaûy töôùng coâng ñöùc”. 6. Thaàn thoâng khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Tuøy yù töï taïi”. 7. Nghóa coù theå giaûi thích, khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Kheùo hieåu roõ veà caùc thôøi gian tröôùc sau”. 8. Ngoài nôi ñaïo traøng, khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Thoâng toû taát caû söï xoay chuyeån theo trí nôi coõi ma”. 9. Chaùnh giaùc khoâng hoaïi. Nhö kinh noùi: “Ñi vaøo caûnh giôùi trí tueä cuûa Nhö Lai, neân coù theå ôû trong voâ bieân theá giôùi haønh ñaïo Boà-taùt”. - Dieäu löïc khoâng thoái chuyeån: laø haønh khoâng chöôùng ngaïi, khoâng ñoaïn tuyeät. Do yù nghóa cuûa haønh khoâng chöôùng ngaïi-khoâng ñoaïn tuyeät, cho neân goïi laø ñaït ñöôïc baäc Boà-taùt baát ñoäng. Kinh: “ Boà-taùt ñaït ñöôïc ñòa Baát ñoäng cuûa baäc Boà-taùt, thöôøng khoâng lìa vieäc ñöôïc thaáy voâ löôïng chö Phaät, kheùo haønh trì löïc duïng Tam-muoäi cuøng vôùi ñaïi nguyeän löïc. Luùc thaáy chö Phaät luoân hieän baøy söï cung kính cuùng döôøng. Boà-taùt aáy, ôû trong moãi moãi kieáp, trong moãi moãi theá giôùi, ñöôïc thaáy voâ löôïng Phaät, voâ löôïng traêm Phaät cho ñeán voâ löôïng traêm ngaøn na-do-tha Phaät, voâ löôïng öùc Phaät cho ñeán voâ löôïng traêm ngaøn vaïn öùc na-do-tha Phaät. Do dieäu löïc cuûa ñaïi thaàn thoâng vaø cuûa ñaïi nguyeän, cho neân khi thaáy chö Phaät, Boà-taùt ñeàu duøng taâm höôùng thöôïng, taâm saâu xa, cung kính, toân troïng, taùn thaùn, cuùng döôøng caùc thöù y phuïc, thöùc aên uoáng, ngoïa cuï, thuoác men... Duøng caùc caên thieän naøy ñeàu nguyeän hoài höôùng ñeán ñaïo quaû Boà-ñeà Voâ thöôïng, thaân caän chö Phaät, theo chö Phaät

thoï nhaän caùc phaùp Minh trong söï sai bieät cuûa theá giôùi voán coù. Boà-taùt aáy chuyeån sang tieán vaøo saâu trong taïng phaùp cuûa Nhö Lai, thænh vaán veà caùc söï vieäc sai bieät cuûa theá giôùi, khoâng ai coù theå ñaït tôùi taän cuøng. Boà-taùt naøy, vôùi caùc caên thieän cuûa mình, trong voâ löôïng kieáp luoân chuyeån bieán, caøng trôû neân saùng saïch thuø thaéng. Trong voâ löôïng traêm kieáp... voâ löôïng traêm ngaøn na-do-tha, voâ löôïng öùc kieáp, cho ñeán voâ löôïng traêm ngaøn öùc na-do-tha kieáp, caùc caên thieän kia luoân chuyeån bieán, caøng trôû neân saùng

toû, thanh tònh, thuø thaéng. Naøy Phaät töû! Ví nhö vaøng roøng töø ban ñaàu ñöôïc caùc thôï kim hoaøn kheùo tay laøm ra caùc vaät duïng trang söùc ñeïp ñeõ cho vöông gia coõi Dieâm- phuø-ñeà duøng ñeo nôi coå hoaëc phía tröôùc hoaëc phía sau. Caùc thöù trang söùc baèng vaät baùu khaùc cuûa ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà, ñeàu khoâng theå hôn ñöôïc. Nhö vaäy, naøy Phaät töû! Boà-taùt an truù trong ñòa Baát ñoäng aáy, vôùi caùc caên thieän hieän coù, thì taát caû haøng Nhò thöøa, keå caû Boà-taùt nôi baûy ñòa ñeàu khoâng theå huûy hoaïi. Boà-taùt chöùng ñaït ñòa naøy thì trí lôùn toûa saùng, dieät töø moïi thöù phieàn naõo toái taêm ngaên ngaïi cuûa chuùng sinh, nhôø kheùo phaân bieät veà moân Trí. Naøy Phaät töû! Ví nhö Ñaïi Phaïm Thieân vöông, chuû cuûa ngaøn theá giôùi, coù theå trong moät luùc ban phaùt taâm töø cho khaép ngaøn theá giôùi, cuõng coù theå phoùng ra aùnh saùng toûa chieáu khaép trong caùc coõi aáy. Nhö vaäy, naøy Phaät töû! Boà-taùt an truù trong ñòa Baát ñoäng cuûa baäc Boà-taùt aáy, coù theå phoùng ra aùnh saùng nôi thaân toûa chieáu khaép möôøi ngaøn vaïn Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, daàn daàn coù theå dieät töø moïi ngoïn löûa phieàn naõo cuûa chuùng sinh trong voâ soá voâ löôïng theá giôùi, khieán hoï ñeàu ñöôïc maùt meû. Boà-taùt naøy, trong möôøi Ba-la-maät thì Nguyeän Ba-la-maät luoân taêng thöôïng, caùc Ba-la-maät khaùc khoâng phaûi laø khoâng tu taäp, nhöng maø theo söùc- tuøy phaàn. Naøy Phaät töû! Ñoù goïi laø löôïc neâu baøy veà Boà-taùt chöùng ñaït ñòa Baát ñoäng, laø Ñòa thöù taùm cuûa baäc Boà-taùt, neáu noùi roäng thì trong voâ löôïng kieáp cuõng khoâng theå heát. Boà-taùt truù trong ñòa naøy, nhieàu laàn laøm Ñaïi Phaïm Thieân vöông, chuû cuûa ngaøn theá giôùi, töï taïi toät baäc, ban cho caùc chuùng sinh vaø haøng Nhò thöøa veà ñaïo Ba-la-maät cuûa baäc Boà-taùt maø khoâng cuøng taän, thuyeát giaûng veà taùnh cuûa theá gian trong söï sai bieät maø khoâng gì coù theå huûy hoaïi. Nhöõng nghieäp thieän ñaõ laøm nhö boá thí-aùi ngöõ-ñoàng söï, lôïi haønh, caùc loaïi phöôùc ñöùc aáy ñeàu khoâng lìa nieäm Phaät-nieäm Phaùp-nieäm Taêng, nieäm Boà-taùt vaø nieäm haønh cuûa Boà-taùt vaø nieäm Ba-la-maät, nieäm möôøi Ñòa, nieäm dieäu löïc khoâng hoaïi, nieäm voâ uùy, nieäm phaùp baát coäng cuûa Phaät, cho ñeán khoâng lìa nieäm veà trí Nhaát thieát chuûng, trí Nhaát thieát trí, thöôøng khôûi taâm nhö vaäy: Mình phaûi ôû trong taát caû chuùng sinh, laø ngöôøi ñöùng ñaàu, laø thuø thaéng, laø lôùn, laø dieäu, laø vi dieäu, laø treân, laø voâ thöôïng, laø keû daãn daét, laø vò töôùng, laø baäc thaày, laø baäc toân quyù, cho ñeán laø choã nöông döïa cuûa trí Nhaát thieát trí. Laïi töø nieäm aáy maø phaùt khôûi haønh tinh tieán, nhôø dieäu löïc cuûa tinh tieán, cho neân trong khoaûng moät nieäm, ñaït ñöôïc caùc phaùp

Tam-muoäi nhieàu nhö soá vi traàn trong traêm vaïn Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, ñöôïc thaáy chö Phaät nhieàu nhö soá vi traàn trong traêm vaïn Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, coù theå nhaän bieát veà thaàn löïc cuûa Phaät,

coù theå laøm chuyeån ñoäng theá giôùi Phaät, coù theå nhaäp vaøo theá giôùi Phaät, coù theå soi chieáu ñeán theá giôùi Phaät, coù theå giaùo hoùa chuùng sinh trong theá giôùi Phaät, coù theå truù thoï vôùi soá löôïng kieáp, coù theå nhaän bieát caùc söï vieäc cuûa ñôøi quaù khöù vò lai, coù theå kheùo hoäi nhaäp vôùi caùc phaùp moân..., heát thaûy ñeàu nhieàu nhö soá vi traàn trong traêm vaïn Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi. Coù theå bieán hoùa thaân thaønh soá thaân nhieàu nhö soá vi traàn trong traêm vaïn Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, nôi moãi moãi thaân, coù theå thò hieän cuõng töøng aáy soá Boà-taùt duøng laøm quyeán thuoäc. Neáu duøng nguyeän löïc töï taïi thuø thaéng toái thöôïng, thì nguyeän löïc cuûa Boà-taùt coøn vöôït hôn soá löôïng aáy, thò hieän trong voâ soá caùc loaïi thaàn thoâng, hoaëc nôi thaân, hoaëc nôi aùnh saùng, hoaëc nôi maét, hoaëc nôi caûnh giôùi, hoaëc nôi aâm thanh, hoaëc nôi haønh, hoaëc nôi söï trang nghieâm, hoaëc gia hoä, hoaëc tin töôûng, hoaëc taïo taùc. Caùc thaàn thoâng naøy, cho ñeán traêm ngaøn vaïn öùc na-do-tha kieáp cuõng khoâng theå tính bieát heát". Luaän: Theo chö Phaät thoï nhaän caùc phaùp minh... laø noùi veà töôùng nhaân cuûa Boà-taùt. Duï veà vaøng roøng laøm ra caùc vaät duïng trang söùc ñeïp ñeõ cho vöông gia coõi Dieâm- phuø-ñeà; laø noùi veà vieäc ñaït ñöôïc thaân taâm thuø thaéng trong ñòa thanh tònh. Chæ roõ veà caên thieän saùng toû kia laïi caøng trôû neân saùng saïch. Nhö kinh noùi: "Naøy Phaät töû! Ví nhö Ñaïi Phaïm Thieân vöông, chuû cuûa ngaøn theá giôùi... cho ñeán: Khieán hoï ñeàu ñöôïc maùt meû". Caùc phaàn coøn laïi nhö tröôùc ñaõ giaûi thích.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.